

SKANSEN 125 FATABUREN

SKANSEN 125

FATABUREN

2016

2016

SKANSEN 125

Red. Charlotte Ahnlund Berg & Anders Carlsson

Nordiska museets och Skansens årsbok

FATABUREN - Nordiska museets och Skansens årsbok - är en skatt av kulturhistoriska artiklar som har publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har i dag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvireras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Samfundet Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

NORDISKA MUSEET

SKANSEN

Fataburen 2016

Nordiska museets förlag

Box 27820

115 93 Stockholm

www.nordiskamuseet.se/förlag

www.nordiskamuseet.se/fataburen

© Nordiska museet och respektive författare

Redaktörer Charlotte Ahnlund Berg och Anders Carlsson

Bildredaktör Marie Tornehave

Bildarkiv och fotograf på Skansen Marie Andersson

Bildbehandling Karolina Kristensson och Peter Segemark

Omslag och grafisk form Lena Eklund, Kolofon

Översättning Alan Crozier

Omslagets framsida Pedagogen Maja Adolphson vid Bergsmansgården. Byggnaderna där kommer från Nora bergslag i Västmanland. Foto: © Marie Andersson, Skansen.

Tryck och repro Italgraf Media AB, Stockholm, 2016

ISSN 0348 971 X

ISBN 978 91 7108 584 9

»Ett Skansen i Danmarks andra stad«

Om Den Gamle By i Aarhus

THOMAS BLOCH RAVN er direktør for Den Gamle By og tidligere præsident for Association of European Open Air Museums.

»Et Skansen i Danmarks andra stad«. Sådan kaldte intendent ved Nordiska Museet og Skansen, Gösta Selling, det aarhusianske søstermuseum, da han i en artikel i Stockholms Tidningen fra 1934 hyldede Den Gamle By i anledning af museets 25-års jubilæum. Han havde da besøgt Den Gamle By adskillige gange, ligesom Den Gamle Bys grundlægger Peter Holm også havde besøgt Skansen.

Museumsskandinavisme i 1920'erne og 30'erne

For Den Gamle Bys vedkommende kan kontakten med Skansen og Nordiska Museet føres helt tilbage til museets grundlæggelse i forbindelse med Landsudstillingen i Aarhus i 1909.

Da Den Gamle Bys direktør Peter Holm tre årtier senere, i 1939, bød velkommen til fejringen af 30 året for museets grundlæggelse, nævnte han først og fremmest Skansen i Stockholm og Maihaugen i norske Lillehammer som vigtige støtter og inspirationskilder i arbejdet med at skabe Den Gamle By. »Allerede ved Borgmestergårdens første tilsynekomst på Landsudstillingen 1909 gav mænd

◀ Algade i Den Gamle By, som den har set ud siden ca 1920.
Foto: Knud Nielsen.

Museumsfolk samlet i Den Gamle By i 1939. Som nummer tre fra venstre ses Peter Holm. Den unge mand midt i billedet er Gösta Selling og til højre ses, med siden til, Skansens styresmand Andreas Lindblom.

fra Nordiska Museet os venlige opmuntringer», fortalte han, »og således er det blevet ved – med voksende styrke«.

Blandt jubilæumsgæsterne var bl.a. Skansens og Nordiska Museets styresmand, professor Andreas Lindblom og direktøren for Stockholms Stadsmuseum, Gösta Selling, som under sin ansættelse ved Skansen og Nordiska Museet frem til 1937 havde været en central person i realiseringen af 1930ernes store udviklingsplaner på Skansen, herunder ikke mindst Skansens stads kvarter.

Jubilæet i 1929 faldt sammen med et møde i Skandinavisk Museumsforbund, og det var en imponerende kreds af museumsfolk fra hele Norden, der i dagene 1. og 2. september 1929 holdt deres møde i Den Gamle By. Heriblandt fire af de store friluftsmuseers grundlæggere, Georg Karlin fra Kulturen i Lund, Hans Aall fra Norsk Folkemuseum, Anders Sandvig fra Maihaugen samt naturligvis Peter Holm fra Den Gamle By.

Korrespondance i Den Gamle Bys arkiv viser, at der var et tæt netværk blandt friluftsmuseernes ledende personer. Et netværk som både var professionelt og fagligt, men som i flere tilfælde også i høj grad bar præg af personlige venskaber.

Hele Sverige og hele Danmark

Skansen er som bekendt blevet et begreb, som i flere lande, og navnlig i Østeuropa, bruges synonymt med ordet friluftsmuseum. Mere præcist refererer det til det forhold, at Skansen som det første museum lagde vægt på at give et billede af hele Sverige med bygninger og historiefortællinger fra alle landets regioner.

I den artikel, der har givet titel til mit bidrag til denne bog, beretter daværende intendent Gösta Selling om Den Gamle By i anledning af museets 25 års jubilæum. Når han bruger begrebet Skansen om Den Gamle By, tænker han især på Peter Holms ambition om ikke bare at fortælle hjembyen Aarhus' historie, men alle de danske købstæders historie – akkurat på samme måde, som Skansen viser et billede af hele Sverige med alle landets regioner.

Gösta Selling, som var en nær ven af Peter Holm, fortæller at vennen var dybt betaget af det storværk, som han så realiseret på Skansen. Han erkendte ifølge Selling, at han var »et stadsbarn med interesse for stadskultur« og derfor skulle det være hans ambition »at kalde den danske stad til livet«. Allerede i 1934 var det stort set lykkedes, mener Gösta Selling. »Denne i Peter Holms ögon tydligen blygsamma uppgift skulle väl för de flesta sett sig övermäktig, men faktisk är idéen nu, endast et kvartsekel senare, stort sett genomförd«.

Købstadmuseum og stadskvarter

Skansen og de øvrige nordiske friluftsmuseer bestod næsten udelukkende af landbygninger fra den førindustrielle periode. Kun Karlin i Lund havde på Kulturen enkelte stadsbygninger, men ikke noget egentligt stadskvarter.

Under besøget i Den Gamle By så de nordiske museumsfolk for første gang et friluftsmuseum, der ikke fokuserede på landbygninger, men på stadens kulturhistorie, og som allerede på det tidspunkt, i 1929, fremstod som en hel lille købstad.

Centrale aktører fra Bergen fortæller, at det var på dette møde, at ideen til Gamle Bergen blev født, og deltagere fra Finland har fortalt, at Hantverksmuseet Klosterbacken i Åbo her kom vigtige skridt nærmere sin virkeliggørelse. Det var også her Andreas Lindblom og Gösta Selling, de senere skabere af Skansens stadskvarter, for første gang oplevede, hvordan et stadskvarter kunne tage sig ud i virkeligheden.

Siden kom også Gamla Linköping til, og den senere mangeårige direktør Gunnar Elfström fremhæver Den Gamle By og Skansens stadskvarter som de vigtigste inspirationskilder.

Skansen er mangfoldig

Skansen er mangfoldig og består af langt mere, end de fleste kolleger fra friluftsmuseer forestiller sig, når de besøger stedet første gang.

Ved mit første besøg for snart 20 år siden, kendte jeg som udgangspunkt kun Skansen som et friluftsmuseum med bygninger fra hele Sverige og formidlere, som var klædt i dragter fra de regioner, hvor husene kommer fra. Herunder naturligvis også stadskvarteret, og jeg var bekendt med, at det især rummer huse fra Stockholm. Kort sagt kendte jeg Skansen som et friluftsmuseum.

Men at Skansen også er en stor zoologisk have for nordiske dyr, det var jeg ikke klar over. Lill-Skansen for børn kendte jeg heller ikke, og da slet ikke Galejan, hvor stockholmerne mødes for at

Tegning af Den Gamle By fra 1930'erne. Sådan fremstod museet, da en række nordiske museumsfolk her for første gang så et friluftsmuseum, der viser en stad.

danse. Det kom også som en overraskelse, at Skansen er scene for events og store koncerter, herunder den såkaldte Allsang på Skansen, som hver sommer udsendes på landsdækkende TV. Jeg kendte heller ikke Skansens regionale events, som siden 1930'erne har gjort Skansen til et nationalt samlingspunkt for hele Sverige.

Skansen og Nordiska Museet som museumstyper

Jeg erfarede, at man på Skansen, helt i Hazelius' ånd, kombinerer historie, dyr og underholdning, og Skansen er i dag vel nærmest en kombination af folkepark, zoologisk have og friluftsmuseum. Sådan har det ikke mindst været siden skilsmissen fra det samlingsstunge og videnskabelige Nordiska Museet i 1964.

Jeg er personligt dybt betaget af Hazelius' oprindelige vision om at kombinere den faglige tyngde med publikumsvirksomhed i én stor kulturinstitution. Altså en enhed af det klassiske museum,

Nordiska Museet, med de store samlinger og den høje videnskabelighed, og så Skansen med fokus på publikum og på formidling.

Jeg er taknemmelig for, at Den Gamle By fortsat rummer begge aspekter. På den ene side samlingerne og forskningen og på den anden side formidlingen for publikum.

Ser man på Den Gamle Bys historie og udvikling, kan man sige, at museet begyndte som et Skansen, men at museet efterhånden mere og mere kom til at ligne Nordiska Museet, indtil vi for snart 20 år siden besluttede at søge tilbage til museets rødder og dermed atter kom tættere på Skansen.

Helheder og historie frem for ting

Den Gamle By opstod som et museum i Skansen-traditionen med bygninger fra hele landet og med fokus på formidling af det daglige liv, som det blev levet blandt den jævne befolkning. Museets samlinger blev fra starten bygget op med dette for øje, dvs med fokus på bygninger, håndværk, butikker og folks hjem, som alle havde til formål at danne grundlag for etablering af helheder, som kunne udstilles i de historiske bygninger og miljøer.

Men allerede fra 1920'erne, og især fra 1930'erne og 40'erne, begyndte Den Gamle By at opbygge museumssamlinger af mere klassisk art. Man kan sige, at Den Gamle By udviklede sig i retning af at være et mere traditionelt borgerligt dannelsesmuseum med fokus på enkeltgenstande. Akkurat som det skete på flere andre friluftsmuseer. Af samlinger opbyggede Den Gamle By først tekstilmuseet, og sidenhen urmuseet, sølvsamlingen, fajance- og porcelænsamlingen, legetøjsmuseet, apotekssamlingen, ovnsamlingen, mønt- og medaljesamlingen, våbensamlingen, cykelsamlingen, musiksamlingen og teatersamlingen.

Det er alle sammen vægtige samlinger af stor værdi, men set i tilbageblik kan man konstatere, at museets fokus på disse samlinger havde den uheldige og sikkert utilsigtede konsekvens, at Den Gamle By glemte publikum og blev mere indadvendt og fokuseret på enkeltgenstande og traditionelt museumsarbejde.

Giftskab fra Skanderborg, som er udstillet i Den Gamle Bys apotek. Peter Holm skriver: »Takket være Nordiska museets varme kollegialitet modtog Den Gamle By i maj 1931 skabet«. Det var Artur Hazelius, der på en af sine mange rejser havde erhvervet det, men med Andreas Lindbloms velvilje kom skabet atter »hjem til Østjylland«. Foto: Knud Nielsen.

Det gjorde vi op med i 1998. Det år skrev jeg sammen med daværende overinspektør Birgitte Kjær en artikel i Den Gamle Bys årbog med titlen »Tilbage til Peter Holm!« Pointen var, at Den Gamle By i højere grad skulle vende tilbage til de værdier, som oprindeligt kendetegnede museet. Nemlig at være et publikumsorienteret friluftsmuseum med fokus på samspillet mellem bygninger, mennesker og miljøer. Samtidig skal vi naturligvis respektere, at Den Gamle By også rummer de store samlinger. Men der må aldrig herske tvivl om, at Den Gamle By først og fremmest er og skal være et friluftsmuseum i den tradition, der har sit udspring på Skansen.

Således rummer Den Gamle By i dag fortsat begge de aspekter, som indgik i Hazeliuz' oprindelige vision for fællesinstitutionen Nordiska Museet og Skansen. Dog med den væsentlige forskel, at det er Den Gamle Bys virke som friluftsmuseum, der er styrende for den samlede museumsvirksomhed – og ikke omvendt!

Friluftsmuseer lærer af hinanden

Friluftsmuseer lærer af hinanden, og deres chefer og ledende medarbejdere er ofte både kolleger og venner. Sådan er det fortsat i dag, hvor de to vigtigste netværk er FRI-Norden og Association of European Open Air Museums.

Personligt har jeg lært uendeligt meget af Skansen og af andre kollegamuseer. Ja, jeg vil vove den påstand, at de fleste af de initiativer, vi har taget i Den Gamle By gennem de 20 år, jeg har været direktør for museet, på en eller anden måde er inspireret af diskussioner, vi har haft med kolleger, eller ting, vi har set under besøg hos vore kolleger. Ikke som imitation, men snarere i form af ideer, der er opstået og så omformet, så de passer i regi af Den Gamle By.

Vi har udviklet en helt ny højsæson, Jul i Den Gamle By, vi har udviklet særlige tilbud for ældre, der er ramt af demens, og vi har udviklet et særligt samarbejde med Aarhus Universitet om driften af Dansk Center for Byhistorie, som vi ejer i fællesskab. Ikke mindst har vi nu snart realiseret et stort projekt om at opdatere Den Gamle By med to kvarterer, som viser livet i staden i det 20. århundrede.

Og så har vi udviklet Den Gamle By med aktører og levende museum samt for nylig iværksat en større satsning på events. Disse to sidste dele er i høj grad inspireret af, hvad vi har oplevet på Skansen.

Aktører og levende museum

Det var helt fra begyndelsen Peter Holms ambition, at Den Gamle By ikke blot skulle vise huse, hjem, værksteder og butikker, men at disse skulle indrettes på en sådan måde, at den besøgende her

Julen er blevet en stadig vigtigere sæson for Den Gamle By. Her ses julebordet hos den velstående købmandsfamilie i 1625. Foto: Knud Nielsen.

Den Gamle Bys levende museum agerer i første person, så publikum kan gå i dialog med mennesker med en erfaringshorisont fra for eksempel 1864. Foto: Den Gamle By.

ville opleve et nærvær af fortidens mennesker. Han brugte samme udtryk, som Anders Sandvig og mange andre kolleger også brugte, nemlig interiørprincippet, hvor publikum skal få fornemmelsen af, at de, der bor eller arbejder i de forskellige huse, lige er gået et øjeblik, mens vi kigger ind. Peter Holm gik ikke så langt, at han placerede personale i dragt i de forskellige miljøer, sådan som man for eksempel har gjort det på Skansen helt fra begyndelsen.

Det ændrede vi imidlertid for 15 år siden, da vi tog initiativ til det, vi i Den Gamle By kalder Levende Museum. Baggrunden var ikke mindst mine besøg på Skansen, hvor jeg havde oplevet betydningen af at have dygtige historieformidlere i boliger og værksteder. Jeg husker for eksempel en interessant dialog med konen på Skånegården, og jeg husker den vidunderlige duft, der bredte sig, da den unge mand i stads kvarteret ristede kaffebønner ved det åbne ildsted. Ikke mindst var det interessant at opleve, hvordan

man på Skansen brugte husenes ovne og ildsteder, for det kunne man dengang ikke tillade sig på et museum i Danmark.

I arbejdet med Den Gamle Bys levende museum hentede vi også inspiration fra Gamla Linköping, Jamtli, Nederlands Openluchtmuseum i Arnhem, Zuiderzeemuseum i Holland og Bokrijk i Belgien. Og senere fra amerikanske museer som Plimoth Plantation i Massachusetts og Conner Prairie i Indiana.

Mens man på Skansen især formidler i tredje person, valgte vi i Den Gamle By at formidle i første person, hvor den besøgende så at sige møder og samtaler med personer, der agerer som om de lever i en anden tid.

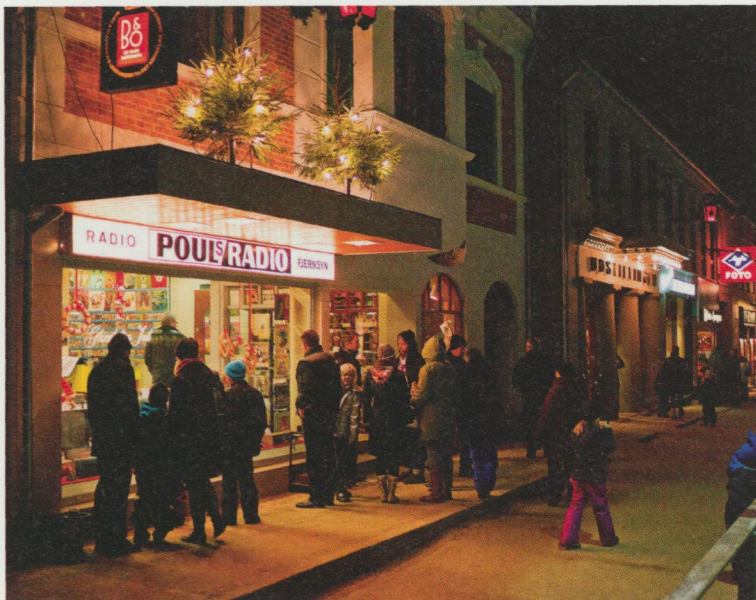
Flere events

Skansen er kendt for sine store events og omfattende programvirksomhed. Efter i mange år at have holdt lav profil på dette område, er Den Gamle By nu begyndt at arrangere flere events. Det har især to årsager. For det første skyldes det, at Aarhus Kommune har bedt Den Gamle By om fra 2011 også at være museum for Aarhus by, således af Den Gamle By nu både er et nationalt museum for byernes historie og et lokalmuseum for Aarhus. For det andet fordi vi har en tro på, at forskellige tematiske events kan sætte fokus på, synliggøre og markedsføre nyheder og særlige kompetencer i Den Gamle By.

Således har vi udviklet et særligt koncept for en Håndværksweekend, hvor alle Den Gamle Bys håndværkere viser frem, forklarer og er til rådighed for spørgsmål om kalkning, linoliemaling, reparation af bindingsværk osv.

Tilsvarende har vi udviklet Havedage, Bryggedage samt Legedage, hvor museets fagfolk er til stede og deler ud af deres viden inden for disse områder.

Efter åbningen af de første dele af Den Gamle Bys nye 1974-kvarter har vi udviklet en 70'er Festival, som hvert år falder i tre weekends i september og hvor vi aktualiserer Den Gamle Bys mange nye boliger, butikker og andet, som viser hverdagen i Velfærds-

Pouls Radio i butiksgaden i Den Gamle Bys kvarter, der viser 1960'erne og 70'erne med udgangspunkt i året 1974. Foto: Thorsten Overgaard.

danmark, som livet tog sig ud i 1960'erne og 70'erne. Her er der koncerter med bands, der spiller musik fra 1970'erne, modeopvisninger, biltræf, knallertløb og en række andre arrangementer, der kan medvirke til at gøre opmærksom på de nye oplevelser, som Den Gamle By nu rummer.

I de kommende år er det planen at satse endnu mere på events, og det er ambitionen, at alle weekends fra medio februar og resten af året skal rumme et særligt tilbud til publikum, som ligger ud over den basale oplevelse af Den Gamle By. Disse events kan være små eller store, udendørs eller indendørs. Det afgørende er, at de relaterer sig til kompetencer eller ting, der aktuelt er væsentlige i Den Gamle By.

Veteranbiler i 1974-kvarteret. De private ejere af bilerne holder meget af at få mulighed for at vise deres klenodier frem i Den Gamle By. Foto: Den Gamle By.

Det er vores håb, at museet på den måde i højere grad vil blive et mødested for aarhusianerne, ligesom det også er håbet, at vi kan øge antallet af besøgende i perioder, hvor der er god plads og hvor museet i forvejen rummer masser af oplevelser.

Museet må ikke virke akademisk

Det giver sig selv, at Den Gamle By som et museum, der er omfattet af den danske museumslov, skal virke på et videnskabeligt grundlag. Den videnskabelige basis var allerede vigtig for Peter Holm, som de første mange år overhovedet ikke blev anerkendt i traditionelle fagkredse, men som alligevel endte med at blive udnævnt

til æresdoktor ved Aarhus Universitet. På den anden side, var det også vigtigt for den læreruddannede Peter Holm, at Den Gamle By ikke kom til at virke akademisk og distancerende over for det brede publikum. I dag udtrykker vi det på den måde, at det gerne må være morsomt at gå på museum, for vi tror, at bedreviden og pædagogiske pegefingre nemt kan ødelægge oplevelsen. Det mener vi er helt i Hazelius' ånd om at kombinere underholdning og historiefortælling med det for øje, at nå ud til folk, som de er flest.

Jeg tror, det er sigende for Den Gamle By, at vi i 2001 både lancerede det formidlingsorienterede levende museum og det mere fagligt orienterede Dansk Center for Byhistorie, som er et forsknings- og undervisningssamarbejde med historiefaget ved Aarhus Universitet. Begge dele fungerer fortsat i bedste velgående og er med til at udvikle Den Gamle By som museum.

Historien skal ud til folk

Den walisiske museolog og museumsmand John Williams-Davies har i en interessant artikel fra 2009 pointeret, at den første generation af friluftsmuseer blev skabt ud fra et demokratisk ønske om at være relevante for almindelige mennesker. Det betød dels, at de ønskede at fokusere på almindelige menneskers historie, hvilket var ganske nyt i årtierne omkring år 1900, og dels betød det, at de ville fortælle historien på en måde, så den var til at forstå for almindelige mennesker uden finkulturel dannelse. Det var også nyt.

I Den Gamle By tror vi på, at historien betyder noget for os mennesker. Så vi kan lære os selv bedre at kende og se ud over vores egen næsetip og dermed sætte os selv og vores samtid i perspektiv. Det er derfor også Den Gamle Bys ambition at nå ud til så mange mennesker som muligt, også til de, der oftest betragter museer som elitære og kedelige.

Derfor sætter Den Gamle By fortællingen og formidlingen i højsædet. Og det er den vinkel, fortællingen for publikum, der er styrende for museets virke.

Den danske museumslov har i mange år opereret med de såkald-

te »fem søjler«, altså de fem primære opgaver, som museerne skal varetage. Det drejer sig om indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Opgaverne er i princippet ligestillet, men i Den Gamle By har vi altid defineret formidlingen som den styrende og krævet, at der skal være sammenhæng mellem det, der sker inden for de forskellige søjler.

Det betyder at indsamling og forskning skal indrettes efter museets aktuelle formidlingsfokus. I de senere år har fokus været at opbygge to moderne bykvarterer, således at Den Gamle Bys publikum kan besøge en tid, de har et personligt forhold til. Derfor er museets forskning og indsamling (samt naturligvis den tilhørende registrering og bevaring af de indsamlede effekter) blevet målrettet opbygningen af disse nye kvarterer, som – i parentes bemærket – er blevet en enestående publikumssucces.

Som for de fleste friluftsmuseer, er det også for Den Gamle By helhederne, der er i fokus, og ikke så meget de enkelte genstande, sådan som det er tilfældet på de mere traditionelle museer. For friluftsmuseernes særkende er jo netop, at vi fortæller historier om mennesker, og vi gør det via helheder i form af ægte bygninger og andre fysiske strukturer, i størrelsesforholdet 1:1 og i tre dimensioner. Dermed bliver det at gå tur i historien på et friluftsmuseum næsten ligesom at besøge et fremmed land som turist.

At lære af temaparker og kommercielle attraktioner

Museer er oplevelser, og som sådan er vi i konkurrence med en lang række kommercielle aktører. Det gælder ikke mindst for museer som Skansen og Den Gamle By.

Om denne problematik skrev jeg i 1995 kronikken »Lær af Disney!«. Min pointe var, og er, at museerne bør sætte publikum i fokus og tage ved lære af de kommercielle attraktioner.

Min øjenåbner var den visionære canadiske museumsmand George F. MacDonald, som i flere spændende analyser har beskrevet den voksende konkurrence fra sciencecentre, temaparker og andre, mere kommercielt baserede oplevelsescentre. George F.

I de kommende år vil Den Gamle By fokusere på restauranter, butikker og andre periferiydelser med henblik på i højere grad at blive et mødested for aarhusianerne.
Foto: Poul Madsen.

MacDonald konstaterer nøgternt, at det i dag er attraktionerne, der »spiller den melodi, vi alle er nødt til at danse efter«. Hans forfriskende, offensive synspunkt er, at museerne skal se dette som en udfordring, at museerne skal gøre op med deres lidt elitære og kedelige image, og at de i stedet begynder at bruge de samme »våben« som »modstanderne«. Med våben tænker han bl.a. på at sætte publikum i centrum, og på markedsføring, forretningsmæssig drift og mere showbetonede oplevelser.

Bl.a. med inspiration fra George F. MacDonald siger vi i Den Gamle By, at museet ikke er til for tingenes skyld eller for fortidens!

For tingene er døde og fortiden er forbi. Nej, museet er til for menneskerne i nutid og i fremtid.

Vi ved også godt, at rene toiletter og en god kop kaffe nemt kan være lige så vigtige for en god museumsoplevelse som udstillinger og installationer.

Og i forbindelse med den evige diskussion om, hvorvidt man skal betale entré til museerne, er vi nået frem til, at det er det eneste rigtige – i hvert fald for et museum som Den Gamle By. Men vi siger klart, at vi ikke laver museum for at tjene penge – vi tjener penge for at lave et stadigt bedre museum.

Det er naturligvis vigtigt, at museerne ikke falder i den anden grøft og bliver helt som de kommercielle attraktioner. Museerne skal om jeg så må sige »gå på to ben«. De skal fastholde deres faglige troværdighed, og samtidig skal de orientere sig mod publikum.

Fremtiden

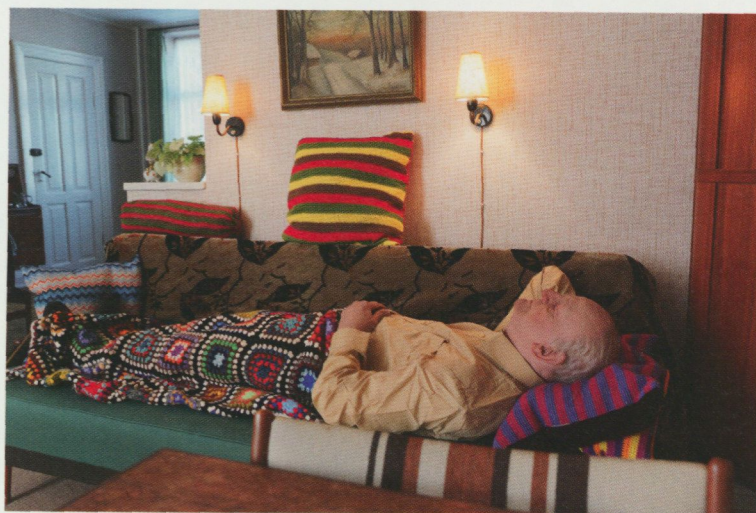
I Den Gamle By inspireres vi fra mange sider, og museet er under konstant udvikling omkring sin kerne. Jeg ser fire overordnede udviklingslinjer for de kommende år.

For det første skal Den Gamle By også i fremtiden vise miljøer, som er så tæt på samtiden, at publikum her vil opleve, at Den Gamle By også er deres historie. Museets kvarter fra 1974 har været en fantastisk succes, men da 1974 allerede er mere end 40 år siden, er der behov for allerede nu at planlægge endnu en opdatering. Det vil ske i form af en 2014-gade, som planlægges at åbne i 2021. Gaden vil bestå af fire bygninger, tre hjem og fem butikker. Det er tanken, at hjem og butikker senere skal kunne opdateres, således at man for eksempel i 2060 vil kunne indrette gaden som den var i 2040. Derved vil Den Gamle By til stadighed indeholde et link til de besøgendes egen historie.

For det andet skal Den Gamle By i fremtiden spille en større rolle som mødested for aarhusianerne, akkurat som Skansen altid har været et mødested for stockholmerne. Et sted man besøger som en slags »good-day-out« – vel at mærke »a-good-day-out« med ind-

Den Gamle By satte i næsten 100 år fokus på den førindustrielle stad, men har de senere år blevet udvidet med kvarterer, der viser den nyere historie. På 47 kvm bor der seks tyrkiske fremmedarbejdere. Vi viser ikke tyrkerne i deres anderledeshed, men som en integreret del af Danmark anno 1974. Foto: Poul Madsen.

I en to-værelses lejlighed i 1974-kvarteret kan man møde pensionisten, der får sig en lur på sofaen, mens han hører søndagsgudstjeneste i radioen. I samme kvarter findes kollektivet Tårnborger. 2015 åbnede Jazzbar Bent J og i 2016 også en børnehave.

hold og substans. Det betyder større fokus på de såkaldte periferiydelser som restauranter, butikker og steder, hvor det bare er rart at være. Som en konsekvens heraf har Den Gamle By besluttet at flytte hovedindgangen, så museet fra 2021 vil komme til at vende facaden ned mod Aarhus' centrum, hvorved by og museum bliver tættere for bundet.

For det tredje skal Den Gamle By styrke sin position som besøgs-mål for den internationale turisme. Akkurat som Skansen er Den Gamle By i dag et af de få museer, der har de maksimale tre stjerner i Guide Michelin, hvilket betyder, at de to museer i sig selv regnes for at være en rejse værd. At Den Gamle By virkelig er unik, fik vi bekræftet i 2015, da vi havde besøg af to krydstogtsdirektører fra Miami. Ifølge dem var Den Gamle By en af de mest interessante attraktioner, de nogensinde havde oplevet. Deres begrundelse var dobbelt. Dels at man i Den Gamle By kan gå en tur gennem hele landets historie, og dels at Den Gamle By er det eneste sted, hvor man kan opleve det danske (og skandinaviske) velfærdssamfund i fuld udfoldelse, sådan som det sker i museets nye kvarter, der viser 1960'erne og 70'erne. Disse »unique selling points« skal vi fastholde og udbygge.

Og for det fjerde skal Den Gamle Bys styrke sin rolle som stedet, hvor alle danskere kan opleve Danmarkshistorien uden løftede pegefingre. Et nationalt historieikon, som sætter fortællingen om hverdagen i højsædet. Den Gamle By skal ikke fortælle historien med de tre store K'er: krige, konger og København. Nej, vi skal lægge vægt på hverdagen, på de ufortalte historier og de glemte steder. Almindelige menneskers historie er som oftest både rigere og mere rørende, end de store, nationale historier. Vi skal fortælle historier, som den almindelige dansker kan spejle sig i, og det er vores håb, at publikum vil komme til at huske ting, de havde glemt, at de måske vil genopleve stumper af deres egen erindring, og at de vil hygge sig og være sammen om at opleve eller genopleve historien.

Heri ligger, tror vi, nøglen til fremtiden for Den Gamle By – og måske også for andre friluftsmuseer?